

Peterburi Teataja

Peterburi Eesti Kultuuriseltsi, Jaani koguduse ja Jaani Kiriku Fondi väljaanne

Eesti Vabariigi tunnustamise ja diplomaatiliste suhete sõlmimise 100. juubel

Läheneva Iseseisvuspäeva tähistamise eel on kohane lugejale meenutada, et tänavu möödub 100 aastat sellest, kui Eesti alustas oma rahvusvahelist suhtlust ja sõlmis diplomaatilised suhted paljude riikidega.

Eesti välissuhtluse ja diplomaatia juured ulatuvad küll juba veidi varasemasse aega – 1917. aastasse, kui Petrogradis nõuti Eestile autonoomiat ja Eesti Maanõukogu (Maapäev) kuulutas end Eesti kõrgemaks võimukandjaks. Maanõukogu otsusega loodi välisdelegatsioon, kes lõi esimesed kontaktid välisriikide diplomaatiliste esindustega Petrogradis ja Stockholmis. Seejärel otsustati saata esindajad ka teistesse riikidesse Lääne-Euroopas, et taotleda tunnustust iseseisva Eesti riigi idee ja ühtlasi sooviti hankida sellele nii poliitilist kui ka majanduslikku toetust.

Esimesed välisesindused loodi Maapäeva otsusega juba 1918. aasta alguses ja üheks esimestest välisesindajatest oli Jaan Tõnisson. Tema juhtimisel ja Rootsi võimude nõusolekul avati Eesti ajutine saatkond.

Huvitava faktina saame saadikute meenutustest teada, et ajaleht „Peterburi Teataja“ oli tollal ainuke välismaal kättesaadav ja sõnumeid toov eestikeelne ajaleht. Seda lugesid ja kasutasid sõnumitoojana ja levitajana Eesti välisdelegatsiooni liikmed, kui selgitasid Eesti seisukohti ja nõudsid Eesti tunnustamist nii

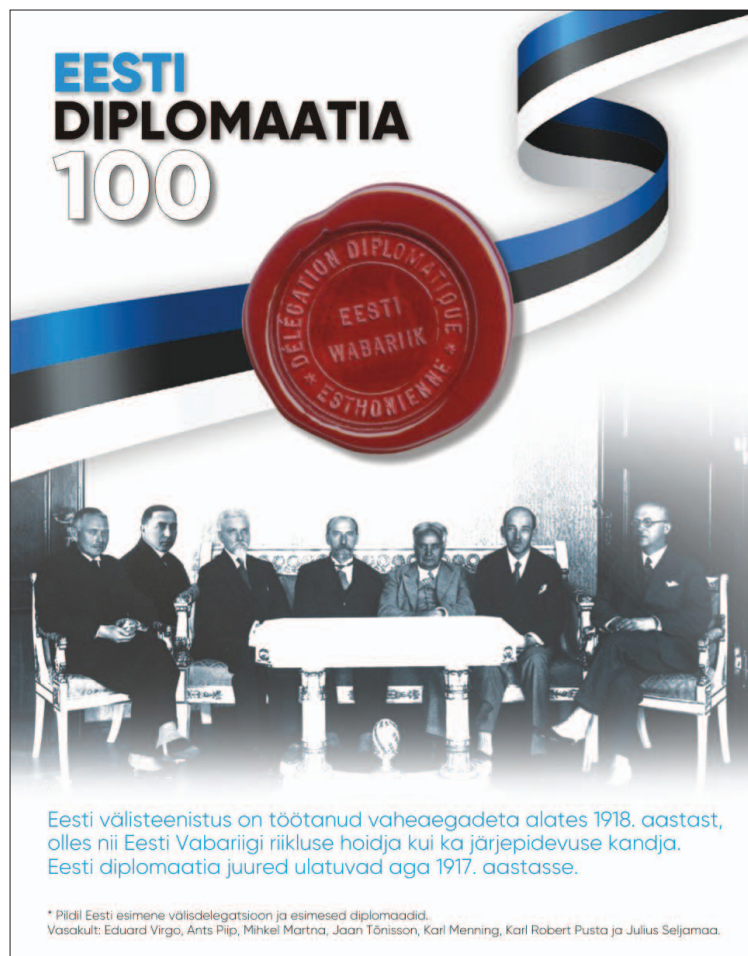
Inglismaa, Prantsusmaal, Rootsi, Itaalia jpt poolt.

Sellele järgnes ajutise saatkonna loomine Londonis, mida asus juhtima Ants Piip.

Prantsusmaale saabunud Karl-Robert Pustale ja Eesti delegatsiooni liikmetele oli Pariisis elav ja poliitikuid ning olusid tundev eestlane Andres Dido (Tiido), igakülgse abiks ja toeks Eesti iseseisvuse tunnustamise saavutamisel.

De facto tunnustuse eestlastele ja rahva poolt valitud Maanõukogule (Maapäevale) andsid 1918. aastal esimestena Prantsusmaa (1. märts), Suurbritannia (20. märts) ja Itaalia (29. mai). Soome tunnustas Eestit *de facto* 1919. aasta augustis (esindaja Oskar Kallas).

Pariisi Rahukonverents (18. jaanuar 1919 – 21. jaanuar 1920) ja Eesti Vabadussõda 1918 – 1920 viisid Tartu rahulepingu sõlmimisele 2. veebruaril 1920. a. Venemaaga. Tartu rahu avas Eestile tee laialdasele rahvusvahelisele tunnustamisele juba iseseisva riigina. Diplomaatilised suhted sõlmiti Venemaaga 30. märtsil 1920 rahulepingu ratifitseerimiskirjade vahetamisega. Sellele järgneski ridamisi *de jure*

Eesti välisteenistus on töötanud vaheaegadeta alates 1918. aastast, olles nii Eesti Vabariigi riikluse hoidja kui ka järjepidevuse kandja. Eesti diplomaatia juured ulatuvad aga 1917. aastasse.

* Pildil Eesti esimene välisdelegatsioon ja esimesed diplomaadid. Vasakult: Eduard Virgo, Ants Piip, Mihkel Martna, Jaan Tõnisson, Karl Menning, Karl Robert Pusta ja Julius Seljamaa.

tunnustamisi mitmete riikide poolt: Soome, Belgia, Prantsusmaa, Ühendkuningriigid, Norra, Rootsi, Taani, Läti, Leedu, Hollandi jpt. Aasta hiljem, 1922. aastal lisandusid veel mitmed suurrii-

gid: Ameerika Ühendriigid, Hiina jt.

22. septembril 1921. aastal sai Eesti Rahvasteliidu liikmeks.

Jüri Trei

ÕNNITLUSED ISESEISVUSPÄEVAKS!

UUDISED

Soome-ugri 2021. aasta kultuuripealinn

25 miljonit inimest koondava soome-ugri kultuuripealinna tiitlit kannab 2021. aastal Eestis Abja-Paluoja. Soome-ugri kultuuripealinna sümbol on tsirk ehk lind, kelle munast koorus pärimuse järgi maailm. See puust voolitud lind, mis on viimase aasta jooksul rännanud 500 kilomeetrit ja jõudis Baškiiria külast Miskanist Eestisse.

Noorte rahvuskaaslaste keelelaagrid Eestis

Välismaal elavad eesti päritolu 13–18 aastased noored on oodatud ka sel aastal Eestisse. Planeeritud on korraldada kolm eesti keele ja kultuuri laagrit:

I VAHETUS

5. juuli – 15. juuli noortele, kes on oma keeleoskustasemel algajad;

II VAHETUS

19. juuli – 29. juuli noortele, kes valdavad eesti keelt edasijõudnu tasemel;

III VAHETUS

2. august – 12. august noortele, kes valdavad eesti keelt vabalt.

Registreerida saab kuni 15. märtsini 2021 lingil: www.integratsioon.ee/est-keele-laagrid-est-paritolu-noortele-2021

LISAINFO: Kaire Cocker, kaire.cocker@integratsioon.ee

Jaan Poska Mälestusfondi töid ja tegemisi hinnati Tartu rahu 101. aastapäeval Jaan Poska medali ja tunnustuskirjaga.

Pildil: Autasude vastuvõtjad Jüri Kraft, Jüri Trei ja Tunne Kelam koos EV presidendi Kersti Kaljulaidi ja välisministri Eva-Maria Liimetsaga.

Tunne ajalugu!

Majad, kus Eesti Peakonsulaat Peterburis läbi 100 aastase ajaloole tegutsenud.

1. Peale Tartu rahulepingu sõlmimist alustas 6. aprillil 1920 Petrogradis tööd kontrolli-opteerumiskomisjoni osakond, mis oli hilisema 6. detsembril 1922, aadressil Prantsuse kaldapealne (Kutuzovi kaldapealne), 24 / Gagasrinskaja, 1 tööle asunud EV Kindralkonsulaadi eelkäijaks (kindralkonsul Viktor Tombergi juhtimisel).
2. Peale peakonsulaadi hoone rüüstamist 3. aprillil 1923. saadi tegevust jätkata 5. augustist

1923 ja tegutseti kuni 31. märtsini 1938 juba aadressil Bolšaja Morskaja, 59.

3. 1. augustil 1992 taastati EV peakonsulaadi tegevus, kui Peterburis alustasid tööd Moskvast saabunud EV suursaatkon-

na töötajad konsulaarfunktsioonide täitmist. Algul tegutseti Tauria palee lähedal Smolnõis ning mõned kuud hiljem jaanuaris 1993 asuti juba uuel aadressil Bolšaja Monetnaja, 14.

Fotod Jüri Trei eraarhiivist

PIISKOPI LÄKITUS

Ühenduses kosutada, võta oma rahvast Sa!

Iseseisvus ja omariiklus on pannud Eestile suure ülesande tagada ühiskonna sidusus ja solidaarsus. Maailm ja Eesti vajab inimesi, kes suudavad oma tegevuses näha tervikut. Poliitikuid, kellel on silma millegi enama kui oma erakonna huvide jaoks. Ettevõtjaid, kellel on südant palju suurema kui omakasu jaoks. Linlasi, kes mõistavad maarahva muresid. Kodusid, kes ei unusta rahvuskaaslast laias ilmas. Rahvast, kes elab erinevates riikides aga näeb end osana ühest perest. Inimesi, kes mõistavad, et tervikut ei saa olla ilma Jumalata, tema armastuse tööriistaks olemata, kelle suurimaks rõõmuks on teistele rõõmu valmistada.

Läheneb Eesti Vabariigi 103. aastapäev. Iseseisva Eesti riigi loomine algas Peterburis. Meil

on hea teada, et meie Jaani kirikul on eriline koht Eesti loos. Vabariigi aastapäeval austame kõiki neid, kes on pühendanud oma elu Eestile. Rõõmustagem, et selliseid inimesi on väga palju, rohkem, kui suudame teada ja nimetada. Nende hulgas on vabariigi rajajad, nende hulgas on vabadusvõitlejad, keda Eesti on tunnustanud. Nimetada ka vaimulikke, kes raskustest hoolimata on ka möödunud kriisiaastal ja piirangute ajal ustavalt teeninud ligimest ja Jumalat, teades, et terviku- ja kogukonnavaim meid ühendab. Koostöö EELK, Ingeri Kiriku, kohaliku koguduse ja Eesti Kontserdi vahel on toimunud hästi. Kui Jumal lubab, siis olen Peterburis eeloleval nädalavahetusel, et tähistada Peterburi Jaani kiriku 160. aastapäeva, kiri-

ku taaspühitsemise 10. aastapäeva, Vabariigi 103. aastapäeva ja pidada koguduse täiskogu koosolek juhtorganite valimiseks. Õnnetlen kogudust ja Eesti Kontserdi peret, tunnustan ja tänan „Peterburi Teataja“ toimetajaid Jüri Treid ja Veronika Mahtinat. Mul on rõõm ja au anda üle tunnustuseks ja tänuks Veronikale EELK Koostöömedal.

„Ühenduses kosutada, võta oma rahvast Sa,“ – on meie kirikutes sajandeid lauldud. Rõõmustagem siis üksteisest ja jagagem usku, mis ehitab üles inimelu, ühiskonda ja riiki. See on ammendamatu allikas, mis annab lootust ja muudab helgeks Eesti tulevikku.

*Tiit Salumäe
EELK piiskop*

Хранительница балтийского наследия

Многолетнее сотрудничество связывает Санкт-Петербургское общество эстонской культуры и Российский этнографический музей. Сотрудники отдела этнографии народов Северо-Запада России и Прибалтики во главе с заведующей Ольгой Михайловной Фишман всегда открыты для обмена информацией и реализации творческих идей. За спиной множество совместных проектов, связанных с эстонской культурой, – выставки, фестивали, концерты, публикации. В стенах музея не раз звучала эстонская музыка и оживал в танце народный костюм. Свое мастерство здесь демонстрировали десятки творческих коллективов и рукодельниц из Эстонии, а наш танцевальный ансамбль «Неево» является постоянным участником в концертной жизни музея.

28 февраля 2021 г. свой юбилей отмечает Ольга Михайловна Фишман – доктор исторических наук, заслуженный работник культуры РФ, член экспертно-консультативного совета по национальной политике при Комитете по местному самоуправлению, межнациональным и межконфессиональным отношениям Ленинградской области, эксперт Федерального агентства по делам национальностей.

Ольга Михайловна работает в музее с 1972 г. С 1987 г. она

является руководителем отдела, специализирующегося на изучении этнической культуры финно-угорских и балтских народов. Она стала одним из учредителей Санкт-Петербургской ассоциации финно-угроведов (1992), организатором и научным куратором регулярных конференций «Финно-угорские чтения» (1989–1997) и «Шёгренские чтения» (с 2007 г. по настоящее время).

Область научных интересов Ольги Михайловны включает этнологию прибалтийско-финских народов, этноконфессиональную ис-

торию, регионалистику, феноменологию религии. Она автор более 250 публикаций.

Обладая лидерскими качествами и даром организатора, Ольга Михайловна успешно реализует сложные международные и междисциплинарные проекты. В числе значительных издательских проектов последних лет упомянем «Этноконфессиональный иллюстрированный атлас Ленинградской области» (2018), где представлен обширный раздел об эстонцах. К юбилею Ольги Михайловны выйдет в свет долго-

жданная книга «Экспедиции Музея человека в Эстонии. Борис Бильде и Леонид Зуров в Сетомая (1937–1938)». Это результат труда большого международного коллектива (Франция, Россия, Эстония), французский и эстонский варианты которого были изданы в 2017–2018 гг. Научное кураторство русского издания и сама возможность его появления – полностью заслуга Ольги Михайловны Фишман.

Ольга Михайловна – человек энергичный и очень преданный своему делу. Во многих начинаниях она была новатором – так, например, под ее руководством в отделе осуществлялось создание электронных баз данных по музейным коллекциям и фондообразователям задолго до того, как эта практика вошла в музейное дело и стала обязательной. А разработанная концепция экспозиции РЭМ «Народы Северо-Запада России и Прибалтики. XVIII–XX вв.» (2003) основывается не на привычном этническом, а на региональном и конфессиональном принципах.

Санкт-Петербургское общество эстонской культуры от всей души поздравляет Ольгу Михайловну Фишман с юбилеем! Желаем крепкого здоровья и творческих сил!

Ольга Фишман, заведующая отделом этнографии народов Северо-Запада России и Прибалтики Российского этнографического музея. Фото: anthrotube

Лучшие книги Эстонии

11 февраля в Библиотеке национальных литератур (Садовая ул., 33) состоялась открытие выставки 25 самых красивых книг Эстонии 2019 года. Это победители конкурса, который ежегодно проводят Эстонский союз художников-оформителей, Национальная библиотека Эстонии, Союз издательств Эстонии, Эстонский центр детской литературы и Союз типографий Эстонии. Целью такого конкурса является привлечение внимания к книге как явлению духовной культуры с акцентом на художественное оформление, а также на соответствие формы содержанию. Издания оцениваются с точки зрения целостности их

исполнения, дизайна, переплета, иллюстраций.

Выставку представили Советник по культуре Посольства Эстонии в Москве Дмитрий Мионов и Генеральный консул Эстонии в Санкт-Петербурге Карл Эрик Лаантеэ Рейнтамм. Санкт-Петербургское общество эстонской культуры предложило гостям вечера концертную программу из выступлений хора «Кая» под руководством Антона и Анастасии Черняевых и фольклорной группы «Неево» (руководитель Марина Акимова), а также выставку эстонского рукоделия, о которой рассказала Татьяна Сигачева.

Вероника Махтина

Культурная дипломатия

В новом здании Российской национальной библиотеки (РНБ) открылась выставка «Культурная дипломатия в форме литературных источников. Цикл 1». Организаторами выступили Отдел национальных литератур РНБ и Балтийское общество передвижных выставок. На многочисленных стендах представлены материалы о знаменитом Певческом празднике, о Парламенте Эстонии (из книжного дара Эстонского исторического архива), книжные уникалы на эстонском языке из коллекции ОНЛ. На двух стендах выставлены рисунки из детского журнала, выходившего в 19 веке в Пярну. Значительная часть выставки посвящена изданиям и библиографии семьи Хассельблад на балтийских землях (включая Эстляндию) за период 1600–1800 гг., о которой вдохновенно на открытии выставки рассказал ее представитель – Виталий Эмиль Хассельблад. Данная экспозиция является первым циклом последующих выставок.

Николай Пейч-Аустер

ЭСТОНСКАЯ ЦЕРКОВЬ СВЯТОГО ИОАННА

PETERBURI EESTI JAANI KIRIK

ФЕВРАЛЬ 2021

2 февраля, 20.00	Илья Якушев. Фортепианный вечер
6 февраля, 19.00	ROCK при свечах
7 февраля, 19.00	Триумфальный орган. Winter
11 февраля, 20.00	Триумфальный орган-2. Ангелы и демоны
12 февраля, 19.00	Триумфальный орган. Winter
13 февраля, 19.00	«Невесомость». Сольный концерт Станислава Чигадаева
14 февраля, 19.00	Музыка при свечах. Мелодии любви
18 февраля, 19.00	Движение тишины
19 февраля, 19.00	Ангелы и демоны (орган, виолончель, скрипка, голос)
20 февраля, 14.00	Юбилейный органый час

20 февраля, 16.00	«Чиполлино». Сказка с песочной анимацией
20 февраля, 20.00	Юбилейный концерт. Яани кирик: 160 лет создания, 10 лет с момента восстановления
21 февраля, 18.00, 20.00	Триумфальный орган
22 февраля, 20.00	Век имени Синатры
23 февраля, 19.00	«Bella vita» Хиты итальянской эстрады
25 февраля, 19.30	V концерт цикла «Триумф барокко»

МАРТ 2021

3 марта, 19.00	Вечер новой музыки для четырех
5 марта, 20.00	«Mood Indigo»: Дюк Эллингтон
6 марта, 19.00	Музыка среди цветов
7 марта, 20.00	Настроения. В любви. Концерт-размышление
11 марта, 20.00	This is America. Концерт хора GAMAJUN в Яани кирик
27 марта, 19.00	Вечер итальянской музыки

Адрес: Санкт-Петербург, ул. Декабристов, д. 54 А.
Возможны изменения.
Справки по телефону 710-8446.
www.jaanikirik.ru

**ÕNNITLEME
JUUBILARE**

04.03 Evi Hitarova
27.03. Reet Šustrova
01.04. Ljudmila Truja
03.04. Tamara Bašun
20.04. Natalia Sivas
03.05. Jevgenia Babeikina
25.05. Elvira Ivanovskaja

Я А Н И К И Р И К

ЮБИЛЕЙНЫЕ КОНЦЕРТЫ В СУББОТУ
20 ФЕВРАЛЯ

ЯАНИ КИРИК 160
В САНКТ-ПЕТЕРБУРГЕ

КОНЦЕРТНЫЙ ЗАЛ
ЯАНИ КИРИК 10

14:00 Органный час
16:00 Детский концерт «Чиполлино»
20:00 Юбилейный концерт

Адрес: ул. Декабристов 54, лит А / Яани Кирик / <https://jaanikirik.ru>

Kiriflifud teated

Peterburi Jaani koguduse jumalateenistused toimuvad **igal pühapäeval** Peterburi Jaani kirikus (ul. Dekabristov, 54a).

Jumalateenistused peab pastor **Feodor Tulõnin**.

Orelimängijad – Sergei Varšavski ja Anton Tšernjaev (vene keeles).

07.02.2021 kell 14.30

14.02.2021 kell 14.30

17.02.2021 kell 19.00 – tuhkpäev

21.02.2021 kell 13.00 – koguduse üldkoosolek,

kell 14.30 – pidulik jumalateenistus peab EELK piiskop Tiit Salumäe

28.02.2021 kell 14.30

07.03.2021 kell 14.30

14.03.2021 kell 14.30

21.03.2021 kell 14.30

28.03.2021 kell 14.30

01.04.2021 kell 19.00 – Suur Neljapäev

02.04.2021 kell 19.00 – Suur Reede

03.04.2021 kl. 14.30 (vene keeles) – Vaikne Laupäev

04.04.2021 kl. 14.30 – 1. ülestõusmispüha

Vaata: <https://vk.com/@spbjaanikirik-raspisanie-bogosluzhenii-v-yaani-kirik>

Vaado Sarapuu (22.08.1944 – 28.01.2021)

Jaauariku viimastel päevadel saime Torontost kurva sõnumi, et lahkunud on üks Eesti kultuuri hoidjaid ja kandjaid Kanadas, Vaado Sarapuu.

Vaado tööd ja tegemised nii Eesti Televisioonis, kui ka muusika- ja filmipõllul ning ajakirjanduses on jätnud sügava jälje meie kultuurilukku. Tänutundes meenutame tema sõbralikku toetust Estonian World Review peatoimetajana meie kultuurilehe „Peterburi Teataja“ sõnumite edastamisel eestlastele maailmas. Samuti tema sügavat huvi ja aktiivset osalemist välis-eestlaste ajaloo jäädvustamisel.

Meie sügav kaastunne Vaado lähedastele.

Puhka rahu!

Peterburi Teataja toimetus

Ugo Reiljan (01.09.1937 – 08.02.2021)

Lahkus Ugo Reiljan, eestlaste eestvedaja ja eestluse hoidja Kaukaasias. Ta oli Sotši linna aukodanik. Eesti Vabariigi president Arnold Rüütel autasustas teda 2003. a. Valgetähe 4. klassi teenetemärgiga. Tema abiga oli rajatud eestlaste kultuurimaja Sulevis ja loodud paljud eestlaste kultuuriseltsid Kaukaasias. Ants Paju (10.09.1944 – 28.06.2011) ja Ugo Reiljan olid Eesti Aiakese muuseumi rajajad, kus A.H.Tammsaare 1912. a. ravieesmärgil elas.

Puhka rahu, Ugo!

Peterburi Teataja toimetus, Peterburi Eesti Kultuuriselts

Toimetus: Jüri Trei, Veronika Mahtina
Vastutav väljaandja: Peterburi Jaani Kiriku Fond
Täname abi ja toetuse eest Rahvuskaslaste programmi Integratsiooni Sihtasutust